מאי שקדו דתניא מפני מה אמרו בתולה נשאת ליום הרביעי שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לב"ד ותנשא באחד בשבת ואם היה לו טענת בתולים היה משכים לב"ד שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא אדם טורח בסעודה שלשה ימים אחד בשבת ושני בשבת ושלישי בשבת וברביעי כונסה ומסכנה ואילך נהגו העם לכנוס בשלישי ולא מיחו בידם חכמים ובשני לא יכנוס ואם מחמת האונס מותר ומפריש את החתן מן הכלה לילי שבת תחלה מפני שהוא עושה חבורה מאי סכנה אילימא דאמרי בתולה הנשאת ליום הרביעי תיהרג נהגו לגמרי ניעקריה אמר רבה דאמרי בתולה הנשאת ביום הרביעי תיבעל להגמון תחלה האי סכנה אונס הוא משום דאיכא צנועות דמסרן נפשייהו לקטלא ואתיין לידי סכנה ולידרוש להו דאונס שרי איכא פרוצות ואיכא נמי כהנות וליעקריה גזירה[ו] עבידא דבטלא ותקנתא דרבנן מקמי גזירה[ו] לא עקרינן אי הכי בשלישי נמי אתי ובעיל מספיקא לא עקר נפשיה ובשני לא יכנוס ואם מחמת האונס מותר מאי אונס אילימא הא דאמרן התם קרי ליה סכנה והכא קא קרי ליה אונס ותו התם נהגו הכא מותר אמר רבא דאמרי שר צבא בא לעיר ה"ד אי דאתי וחליף ליעכב לא צריכא דאתי וקבע בג' מיהא לכנוס אספרווא דידיה בג' קאתו ואיבעית אימא מאי מחמת האונס כדתני' הרי שהיה פתו אפוי וטבחו טבוח ויינו מזוג ומת אביו של חתן או אמה של כלה מכנסין את המת לחדר ואת החתן ואת הכלה לחופה ובועל

ובשני לא יכנוס. פ"ה לפילו בשעת הסכנה לחין לעקור בשבילה תקנת תכמים מלא יום מחד וקשה לר"י לחמר לקמן מאי לונס מילימא הא לחמרן התס קרי ליה כו' הוה ליה למיפרך טפי ריש לסיפא לקתני ריש ובשני לא יכנוס לפי' בשבת הסכנה ולומר ריצ"ל דמשום הכי לא פריך ליה משום לחיכא לפרושי ואס מחמת האונס פירוש שיש סכנה לף ביום שלישי מותר לכנוס בשני ונראה לר"י דמילתא בלחבי נפשה היא ולא פייכי בסכנה ובשני לא יכנוס הוא הדין גג' אלא נקט גב' משום דבעי למיתני ואס מחמת האונס מותר: **ולדרוש להו דאונס שרי.** ול"ת והא לחמרינן בפ' בן סורר ומורה (סנהדרין עב. ושם) על כל עבירות יעבור ואל יהרג חוץ מעבודת כוכבים וג"ע וש"ד ותירץ ר"ת דחין חייבין מיתה על בעילת מלרי[ג] דלחמנע לפקריה לזרעיה דמלרי[ג] דכתיב (יחזקאל כג) וזנתה עוסים זנותם ומייתי רחיה דפריך בפ' בן סורר ומורה (שם:) הא לחסר פרהסיא הוחי ולא פריך והא לחסר גילוי עריות הוחי משום עריות לא הוה מיחייבא ומתוך כך התיר ר"ת לבעל יבחלל שהמירה ובא עליה עובד כוכבים לקיימה לאותו עובד כוכבים כשנתגייר ולא שייך למימר לחד לבעל ולחד לבועל בעילת מלרי[ג] דהוחי כבילת בהמה וחין נראה לריב"ם דהא ע"י בילת עובד כוכבים נאסרה לבעלה כדחמר הכא לחיכא פרוצות ובפ' המפה שנתגרלה (לקמן טו: ושם) גבי המפה שנחבשה בין העובדי כוכבים לחמרי' דבדעון לסורה לבעלה ולחמר נמי במגילה (דף טו.) כחשר חבדתי חבדתי כחשר חבדתי מבית חבא חבדתי ממך חלמא לגבי בעלה לא חשיבא בעילת מלרי[ג] כבילת בהמה והוה הדין לבועל בע"ג דחין זנות לבהמה וחין בילת בהמה פוסלת ואוסרת כדחמרי' בפ' הבא על יבמתו (יבמות נט:) בילת מלרי[ג] הוחי בילה וכי לפקריה רחמנא לזרעיה הני מילי לענין דחין לו חייס **כדפניא.** חתן שמת מבין בשני וחין יכול להמתין עד למחר שלריך להשהות חת המת עד שיכנסו לחופה: **ויינו מזוג.** בימים שיהא רוחי שמח בו: **אבל אין מתקיים.** דוקא נקט שבין של חתן שהוא הטורח בעורכי סעודה ושמה של כלה היא המכינה לה תכשיטין לפיכך אם יעבור המועד שוב אין מכין להם והתירו להם להכניס את המת לחדר שלא יקברוהו דאם כן חלה חבילות על החבל בשתימת הגולל כדלקמן [ד:] ושוב לא יוכל לכנוס עד שיעבור החבילות: ופורס

מאי שקדו. היכן מבינו שקדו דמקשינן לה הכא מי משוס לחמר שמואל לעיל לית לן לאותביה מינה לאמוראי לחכרינא: **ומן הסכנה והילך.** לקמן מפרש לה: **ובשני לא יכנוס.** בשבין אותה סכנה ואין לריך לעקור בשבילה תקנת תכמים מלא יום מחד והיכא טורח מיהא שני ימים בעורכי סעודה: **ואס מחמת האונס.** לקמן מפרש: **החלה.** אס בילה לשאוה היא שבא מפריסין אותה ממנו לילי שבת: **נהגו.** בתמיה. סכנת נפשות היא ואת אומרת נהגו לכנוס ביום שלישי אבל מיעקר רבינו לגמרי לא עקרו: **ניעקריה.** ויתקנו להס ימים אחרים: **ולדרוש להו דאונס שרי.** דבשעת בואנס אינה נאסרת על בעלה דילפינן לקמן בפרק ד' (דף נג:) מוהיא לא נתפסה[ב] ולא ליממרו נפשייהו למיתה: **חילא פרוצות.** דאי מקילינן להו עבדי ברעון ונאסרות על בעליהן: **וחילא נמי כהנות.** שנאסרות על בעליהן אף בואנס ואינהו מסרן נפשייהו למיתה דאשת כהן שנאנסה אסורה לבעלה ולקמן בפרק ד' (שם) ילפינן לה: **וניעקריה.** הואיל וחמרין לחיכא סכנה: **בשלישי נמי אתי ובעיל.** כיון דידע שהתחילו לנהוג בשלישי: **מספיקא לא עקר נפשיה.** כיון דלאו קבועות גמור הוא על ידי תקנת ב"ד ספיקא היא לו אס יש ביסורין היום בעיר ולא עקר נפשיה לבא בעיר: **הכא נהגו.** משמע רוצס נהגו: **הלא מוסר.** לא גרסינן לכתחילה. והכי קא משמע הכא מותר קאני דמשמע אס ימלא אים יחידי בבית דין יתירו לו אבל נהגו לא קאני: **אר לבא בא לעיר.** ויחטפו עורכי סעודה מאשר ימלאו: **וחליף.** לאחר רביעי: **נעבב.** עד יום רביעי אל שבת הבא: **בשלישי לכנוס.** למה נתיר לו לקדוס כל כך שלא יטריח בסעודה אלא יום אחד ומיעקרא תקנתא דשקדו: **אימפרווא דידיה.** חיל מאחריו המכינים לו עורכי סעודה. בלשון לעז הירניי"ש:

לעזי רש"י

הירניי"ש. חיל-אספקה (האנשים המלווים את הצבא ודואגים לאיפוק צרכיו).

ב) [נס"ל: שמדל], ג) [במדבר ה], ד) נס"ל: גוי, דגוי, ה) נס"ל: שמדל, ו) [וע' תוס' שבת קכ:],